

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 14. rujna 2023.
verzija 14.

Privremene preporuke za cijepljenje protiv bolesti COVID-19 – jesen 2023. godine

Napomena, 21. rujna 2023.: Kao što je najavljeno, cijepljenje je započelo ovaj tjedan, za osobe od dvanaest godina starosti nadalje, ali početak cijepljenja za djecu mlađu od 12 godina se zbog organizacijskih razloga odgađa do druge polovice listopada

Dolaskom jeseni očekuje se pojačan intenzitet cirkulacije SARS-CoV-2 virusa, što za osobe starije životne dobi i osobe s kroničnim bolestima predstavlja zdravstveni rizik.

U Hrvatskoj i brojnim drugim zemljama EU, od kraja kolovoza 2023. zamjećuje se postupan porast broja oboljelih od COVID-19. Među identificiranim podvarijantama virusa, najčešće se nalaze XBB.1.5 i njemu slične podvarijante.

S obzirom na to da je tijekom 2022. godine i početkom 2023. godine cirkulacija omikron varijante bila vrlo intenzivna, a nefarmaceutske mjere u zajednici bile postupno popuštane i ukinute u proljeće 2022. godine, malo je vjerojatno da je netko uspio izbjeći infekciju SARS-CoV-2 virusom, bilo kao asimptomatsku, oligosimptomatsku, ili s razvojem bolesti u punom kliničkom obliku.

Međutim, zaštita stečena prirodnom infekcijom, kao i zaštita stečena cijepljenjem postupno slabi i pojavljuju se podvarijante virusa koje dijelom mogu izbjeći ranije stečenu zaštitu, osobito kada ta zaštita s vremenom oslabi. Iz tog razloga, smatra se da je za veliku većinu osoba kojima je cijepljenje preporučljivo, a preporučljivo je osobama s povećanim rizikom od razvoja teških oblika bolesti COVID-19, dovoljno primijeniti ujesen samo jednu dozu cjepiva, neovisno o tome jesu li osobe ranije cijepljene te neovisno o tome jesu li preboljele COVID-19 ili ne.

Tijekom rujna i listopada, Hrvatskoj se isporučuje varijantno mRNA cjepivo temeljeno na XBB.1.5 podvarijanti virusa SARS-CoV-2, a koja se očekuje da će dominirati u jesen/zimu 2023. godine.

Također, dostupna su i mRNA cjepiva temeljena na BA.4/5 podvarijantama, za koje se također očekuje da će pružiti solidnu zaštitu od prevladavajućih XBB.1.5 podvarijanti.

Dostupna su cjepiva za sve dobne skupine od 6 mjeseci nadalje, a formulacija cjepiva koje se primjenjuje ovisi o dobi.

Cijepljenje je ovu jesen preporučljivo osobama koje pripadaju sljedećim kategorijama stanovništva:

- osobe od 65 godina životne dobi i starije,
- korisnici domova za starije osobe te institucija za njegu kroničnih bolesnika (bez obzira na dob, uključujući i djecu), kao i radnici domova za starije osobe te institucija za njegu kroničnih bolesnika
- osobe, uključujući i djecu, s kroničnim oboljenjima, posebice oboljenjima srca i pluća, posebno djecu s oštećenom plućnom funkcijom (cistična fibroza, kronična astma, bronhopulmonalna displazija) i s kongenitalnim manama

- d) odrasli i djeca s kroničnim bolestima metabolizma (uključujući dijabetes melitus), kroničnim bolestima jetre, kroničnim bolestima bubrega, hemoglobinopatijama i oštećenjem imunološkog sustava (uključujući HIV infekciju)
- e) trudnice
- f) zdravstveni djelatnici/ osoblje u jedinicama intenzivne skrbi, odjelima s posebno osjetljivim bolesnicima (npr. hematološki i onkološki odjeli) i hitnim bolničkim prijemima

Većini osoba navedenih pod točkama od a) do f) preporučuje se cijepljenje (ili docijepljivanje) **jednom dozom** varijantnog cjepiva XBB.1.5, **neovisno o tome jesu li ranije cijepljeni ili su preboljeli COVID-19 te neovisno o tome kojom su vrstom cjepiva ranije cijepljeni.**

Ako je osoba ranije cijepljena ili preboljela COVID-19, jesenska doza cjepiva se preporučuje najmanje šest mjeseci nakon zadnje primljene doze cjepiva ili nakon preboljenja.

Iznimke od pravila da se primjenjuje samo jedna doza cjepiva, u svrhu primarnog cijepljenja ili docijepljivanja su sljedeće kategorije stanovništva:

- a) odrasle osobe i djeca od pet godina starosti nadalje, koje zbog osnovne bolesti ili terapije imaju **stanje teške imunosupresije**. Ove osobe trebaju primiti dvije jesenske doze cjepiva s razmakom od tri mjeseca, također neovisno o ranijem preboljenju ili cijepljenju, a primitak prve jesenske doze preporučuje šest mjeseci nakon primitka zadnje doze ili preboljenja u osoba koje su cijepljene ili preboljele COVID-19
- b) djeca **od šest mjeseci do četiri godine starosti, koja nisu preboljela COVID-19 i nisu primarno cijepljena**, a pripadaju kategorijama za koje je cijepljenje preporučljivo (štićenici institucija za njegu kroničnih bolesnika; koja imaju kronične bolesti, posebice bolesti s oštećenom plućnom funkcijom (cistična fibroza, kronična astma, bronhopulmonalna displazija) i s kongenitalnim manama; i s kroničnim bolestima metabolizma (uključujući dijabetes melitus)) trebaju primiti dvije doze cjepiva formulacije primjerene za tu dob, s razmakom od osam tjedana.
- c) djeca **od šest mjeseci do četiri godine starosti, koja nisu preboljela COVID-19 i nisu primarno cijepljena**, a koja zbog osnovne bolesti ili terapije imaju **stanje teške imunosupresije**, trebaju primiti tri doze cjepiva na način da se druga doza primijeni 3-4 tjedna nakon prve, a treća doza najmanje osam tjedana nakon druge doze.

Cijepljenje osoba za koje je cijepljenje preporučljivo počinje **18. rujna 2023. godine**. Molimo da se zainteresirani za cijepljenje obrate nadležnim zavodima za javno zdravstvo radi informacija o organizaciji cijepljenja (vremenu, mjestu). Naime, s obzirom na to da se radi o višedoznim prezentacijama cjepiva, cijepljenje će se trebati organizirati na način da se rasap cjepiva svede na najmanju moguću mjeru.

Za korisnike domova za starije osobe i institucija za njegu kroničnih bolesnika i za djelatnike tih ustanova, preporučljivo je organizirati cijepljenje u tim ustanovama.

Za zdravstvene djelatnike i kronične bolesnike na dugotrajnom liječenju u stacionarnim zdravstvenim ustanovama te za dijalizirane bolesnike, preporučuje se organizirati cijepljenje u pripadajućim zdravstvenim ustanovama.

Od početka studenog nadalje, mogu se cijepiti sve ostale osobe, koje ne pripadaju kategorijama stanovništva za koje je cijepljenje preporučeno, ako žele. U tom slučaju se također primjenjuje jedna doza cjepiva, neovisno o prethodnom cijepljenju i preboljenju i o vrsti ranije primijenjenog cjepiva, a razmak od zadnje doze cjepiva ili preboljenja do primjene jesenske doze preporučljivo je da bude minimalno 12 mjeseci.

Ako cjepivo XBB.1.5 ne bude dostupno, moći će se cijepiti/docijepiti BA.4/5 cjepivom.